

Oleg Sencow otrzymał nagrodę im. Stanisława Vincenza

2020-12-30

Laureatem tegorocznej nagrody Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Vincenza został Oleg Sencow. Wyróżnienie przyznawane za wybitne osiągnięcia w popularyzacji kultury Europy Środkowo-Wschodniej zostało wręczone podczas Międzynarodowego Kongresu Ekonomii Wartości - Open Eyes Economy Summit.

- Tegoroczny laureat, Oleg Sencow, łączy działania artystyczne z zaangażowaniem w walkę o wolność i podstawowe prawa człowieka, zwłaszcza prawa osób prześladowanych i narażonych na represje. To nie tylko silny głos niepodległej Ukrainy, sprzeciw wobec bezprawnej aneksji Krymu i odwaga twórcy zaangażowanego, ale jednocześnie ważny uniwersalny głos sztuki manifestującej wolność słowa, niezawisłości i tożsamości naszego regionu. Sencow tworzy filmy, które nie są tylko wyrazem artystycznej indywidualności, ale są ważnym językiem dającym siłę i nadzieję - uzasadnia wybór Dominik Jaśkowiec, przewodniczący Rady Miasta Krakowa i Kapituły Nagrody Vincenza.

Ceremonia wręczenia Nagrody im. Stanisława Vincenza, która odbyła się podczas drugiego dnia [Open Eyes Economy Summit](#) - Międzynarodowego Kongresu Ekonomii Wartości, gromadzącego wybitne osobistości ze świata nauki, ekonomii i kultury. W ceremonii wzięli udział: Dominik Jaśkowiec - przewodniczący Rady Miasta Krakowa, Robert Piaskowski - pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. kultury, który prowadził ceremonię, Krzysztof Gierat - dyrektor Krakowskiego Festiwalu Filmowego, który wygłosił laudację, a także Wacław Wojnarowski - Konsul Generalny Ukrainy.

Oleg Sencow nie mógł osobiście odebrać nagrody, ale za pośrednictwem nagrania przekazał podziękowania, a także odniósł się do aktualnej sytuacji politycznej:

- Jeszcze rok temu nie mogłem marzyć o tym, że otrzymam tak prestiżową nagrodę, gdyż przebywałem w rosyjskim więzieniu, wraz z dziesiątkami innych więźniów politycznych. I to dzięki, między innymi, waszemu wsparciu - wsparciu polskiego społeczeństwa, dzięki presji, którą wywarliśmy na Putina, zdecydował się on uwolnić mnie i innych więźniów politycznych. Ale jeszcze ponad setka ukraińskich obywateli jest zakładnikami Federacji Rosyjskiej. Kontynuujemy walkę za ich wolność. Także kontynuujemy walkę z rosyjskim agresorem, który wciąż okupuje część Ukrainy, Donbas i Krym. Ufam, że razem pokonamy tego wroga. Naród ukraiński wspiera także - ja wspieram - te osoby, które wciąż walczą za swoją wolność w innych krajach. Na przykład na Białorusi, gdzie obywatele już ponad trzy miesiące walczą ze swoim dyktatorem. Jestem przekonany, że wcześniej czy później odniosą oni zwycięstwo, gdyż pragnienie wolności nie daje się zatrzymać. Ludzie rodzą się wolni i powinni pozostać wolni. Wspieram również polskie kobiety, które walczą o prawo do życia w taki sposób, jaki uważają one za właściwy, a nie tak, jak nakazuje im rząd. To jest ich wolność, ich wybór i nikt nie może im zabronić robić ze swoim życiem tego, co one same chcą - mówił.

Oleg Sencow zadebiutował w 2012 roku filmem fabularnym „Gracz”, nagrodzonym na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Rotterdamie. W 2013 r. Sencow dołączył do Automajdanu, ruchu walczącego o wolność i prawa człowieka. W 2014 został aresztowany przez rosyjską służbę

bezpieczeństwa, oskarżony o planowanie ataków terrorystycznych i potajemnie przewieziony do Moskwy. Po ponad roku aresztu skazano go na 20 lat pozbawienia wolności na podstawie zeznań dwóch świadków. Po aresztowaniu i skazaniu Olega Sencowa Polska Akademia Filmowa wraz z Europejską Akademią Filmową zainicjowały apel filmowców z całego świata o jego uwolnienie, pod którym podpisało się wielu twórców filmowych i ludzi kultury, m.in.: Agnieszka Holland, Andrzej Wajda, Krzysztof Zanussi, Paweł Pawlikowski, Małgorzata Szumowska i inni. Akcje solidarności prowadziły narodowe akademie z całej Europy, a także festiwale filmowe w Berlinie, Wenecji, Krakowie Warszawie.

W więzieniu Sencow nie przestał tworzyć – napisał trzy scenariusze filmowe, dwa zbiory opowiadań, dwie powieści i dziennik głodówki. We wrześniu 2019 r. Sencow został zwolniony z więzienia i powrócił na Ukrainę.

Wiosną 2020 roku miała miejsce premiera jego najnowszego filmu – „Numery”. Opowiada on o ściśle uporządkowanym świecie dziesięciu liczb, w którym nagle pojawił się błąd powodujący stworzenie nowego świata. Powstanie filmu interpretowane jest jako manifestacja wiary w wolność twórców, którym żadne kraty nie zamkną ust oraz wiary w siłę ideałów mocniejszej od największych potęg i mocarstw.

Za swoją działalność Oleg Sencow został także uhonorowany nagrodą Pro Dignitate Humana przyznawaną za zaangażowanie w obronę praw osób prześladowanych i narażonych na represje oraz niezłomną postawę w obronie praw jednostki i poszanowania godności ludzkiej. Jest też laureatem Nagrody Prezydenta Miasta Gdańska Neptun oraz Złotego Anioła przyznanego na Tofifest w Toruniu za „twórczą niepokorność”.

– Dla środowiska filmowego Sencow jest symbolem nieugiętości w dawaniu świadectwa prawdzie: w twórczości i w życiu. Nieprzypadkowo w ostatnim słowie zmanipulowanego procesu cytuje Bułhakowa: „tchórzostwo nie jest jedną z najstraszliwszych ułomności, ono jest ułomnością najstraszliwszą”. Ta dewiza towarzyszyła mu w więzieniu i towarzyszy na planie filmowym – mówi o tegorocznym laureacie Nagrody im. Stanisława Vincenza Krzysztof Gierat, dyrektor Krakowskiego Festiwalu Filmowego.

Przypomnijmy, że Nagroda im. Stanisława Vincenza, którą w tym roku został uhonorowany Oleg Sencow, to wyróżnienie przyznawane od 2005 r. za wybitne osiągnięcia w popularyzacji kultury Europy Środkowowschodniej. Jej fundatorami byli: w latach 2005–2007 Instytut Studiów Wschodnich, a w latach 2008–2010 Prezydent Miasta Krakowa. Na mocy uchwały z 2011 roku nagroda przyznawana jest przez Radę Miasta Krakowa. Dotychczas Nagrodę tę otrzymali: Tomas Venclova, Jiří Gruša, Krzysztof Czyżewski, Emil Brix, Agnieszka Holland, Tatiana Tołstoj, Andrzej Stasiuk, Martin Pollack, Magda Vášáryova, Serhij Żadan, Jacek Purchla, Jarosław Hrycak, Swietłana Aleksijewicz, Krzysztof Penderecki, G. Csaba Kiss. Nagroda obejmuje gratyfikację finansową w kwocie 40 000 zł oraz prawo do używania tytułu: „Laureat Nagrody Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Vincenza”.

Patron Nagrody, Stanisław Vincenz (1888–1971), jest szeroko znany w polskiej i europejskiej kulturze i literaturze jako wybitny etnograf, eseista, filozof, ceniony pisarz, autor słynnej trylogii „Na wysokiej połoninie”. Był badaczem i wnikliwym znawcą kultury Huculszczyzny i Pokucia, organizatorem

**Magiczny
Kraków**

pierwszego zjazdu „małych ojczyzn” w szwajcarskim Vallamont i autorem koncepcji, zgodnie z którą nie tyle państwa, ile regionalne „małe ojczyzny” stanowią o więzi Europejczyków.

Przez najbliższych siedem dni na platformie [PLAY KRAKÓW](#) dostępny będzie bezpłatnie film dokumentalny „[Proces: Federacja Rosyjska vs. Oleg Sencow](#)”, który powstał w koprodukcji estońsko-czesko-polskiej. Reżyser Askold Kurow obserwuje bezduszne procedury procesu Sencowa aresztowanego przez rosyjską służbę bezpieczeństwa oraz wysiłki rodziny, przyjaciół i prawników Olega próbujących ocalić go od więzienia. Filmowe dochodzenie stopniowo obnaża absurdy oraz przerażający, kafkowski charakter historii, w której każdy może stać się ofiarą bezwzględnej maszyny państwowej.